

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DUM 03 téma: Spojitá regulace – pracovní listy

ze sady: **03 Regulátor**

ze šablony: **01 Automatizační technika I**

Určeno pro **4. ročník**

vzdělávací obor: **26-41-M/01 Elektrotechnika ŠVP automatizační technika**
Vzdělávací oblast: **odborné vzdělávání**

Metodický list/anotace: **viz.VY_32_INOVACE_01303ml.pdf**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SPOJITÁ REGULACE – pracovní listy

Pracovní list č. 1

Zadání:

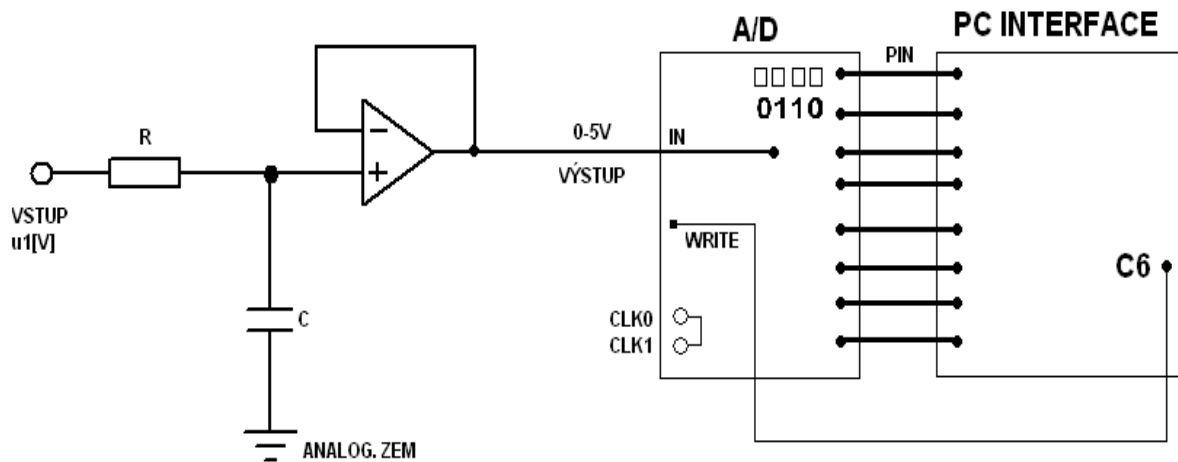
Proměřte a vyhodnoťte přechodovou charakteristiku P regulátoru

Úkoly:

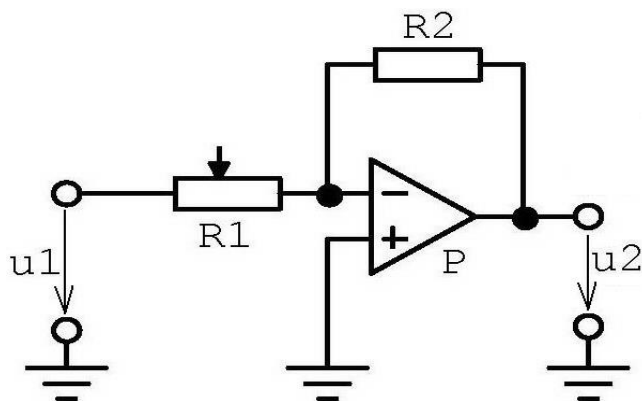
1. Realizujte zapojení úlohy na stavebnici RC dominoputer
2. Nastavte parametry regulátoru pomocí R1 do, pokud možno optimální polohy
3. Odměřte a vytiskněte přechodovou charakteristiku regulátoru
4. Odměřte skutečné parametry regulátoru: K_r
5. Vypočítejte ideální parametry regulátoru: $K_r = R_2/R_1$, $p_p = 1/K_r \cdot 100$
6. Porovnejte odměřené parametry s ideálními a vysvětlete rozdíl
7. Odpovězte na otázku jaký vliv má změna R_2 na vlastnosti regulátoru

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Schéma zapojení INTERFACE

Schéma zapojení P regulátoru

Zadané hodnoty: Skupina 1: $U_1 = 4V$

Skupina 2: $U_1 = 3V$

Skupina 3: $U_1 = 2V$

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SPOJITÁ REGULACE – pracovní listy

Pracovní list č. 2

Zadání:

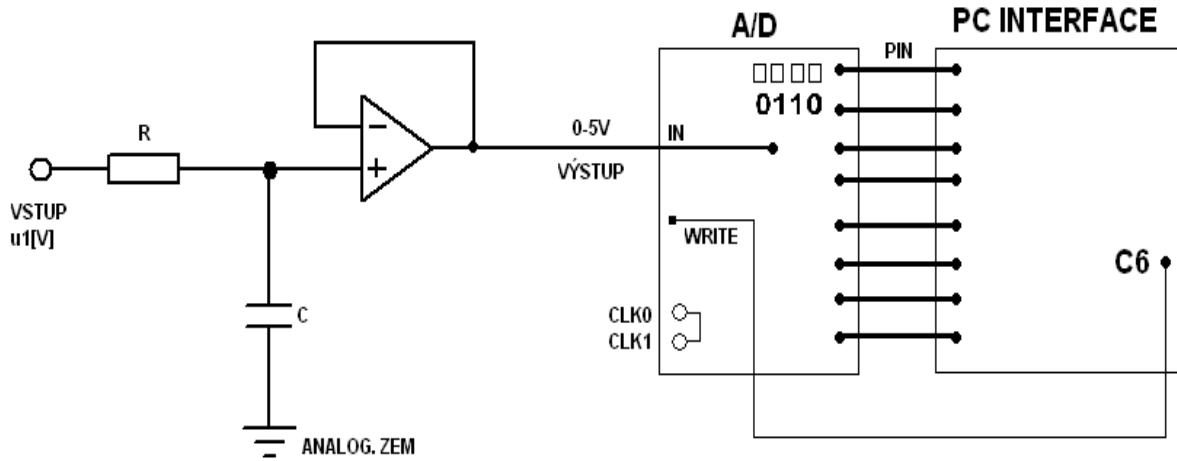
Proměřte a vyhodnoťte přechodovou charakteristiku I regulátoru

Úkoly:

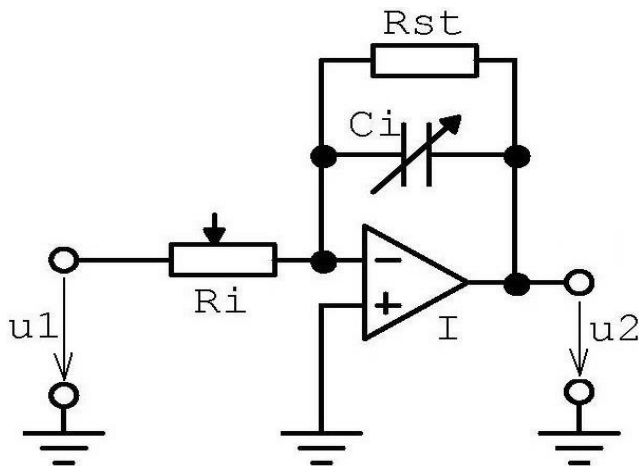
1. Realizujte zapojení úlohy na stavebnici RC dominoputer
2. Nastavte parametry regulátoru pomocí R_i a C_i do, pokud možno optimální polohy
3. Odměřte a vytiskněte přechodovou charakteristiku regulátoru
4. Odměřte skutečné parametry regulátoru: T_i
5. Vypočítejte ideální parametry regulátoru: $T_i = R_i \cdot C_i$
6. Porovnejte odměřené parametry s ideálními a vysvětlete rozdíl
7. Odpovězte na otázku jaký vliv má změna R_i a C_i na vlastnosti regulátoru

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Schéma zapojení INTERFACE

Schéma zapojení I regulátoru (R_{st} = stabilizační odpor)

Zadané hodnoty: Skupina 1: $U_1 = 4V$

Skupina 2: $U_1 = 3V$

Skupina 3: $U_1 = 2V$

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SPOJITÁ REGULACE – pracovní listy

Pracovní list č. 3

Zadání:

Proměřte a vyhodnoťte přechodovou charakteristiku D složky regulátoru

Úkoly:

1. Realizujte zapojení úlohy na stavebnici RC dominoputer
2. Nastavte parametry regulátoru pomocí R_d a C_d do, pokud možno optimální polohy
3. Odměřte a vytiskněte přechodovou charakteristiku regulátoru
4. Odměřte skutečné parametry regulátoru: T_d
5. Vypočítejte ideální parametry regulátoru: $T_d = R_d \cdot C_d$
6. Porovnejte odměřené parametry s ideálními a vysvětlete rozdíl
7. Odpovězte na otázku jaký vliv má změna R_d a C_d na vlastnosti regulátoru

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Schéma zapojení INTERFACE

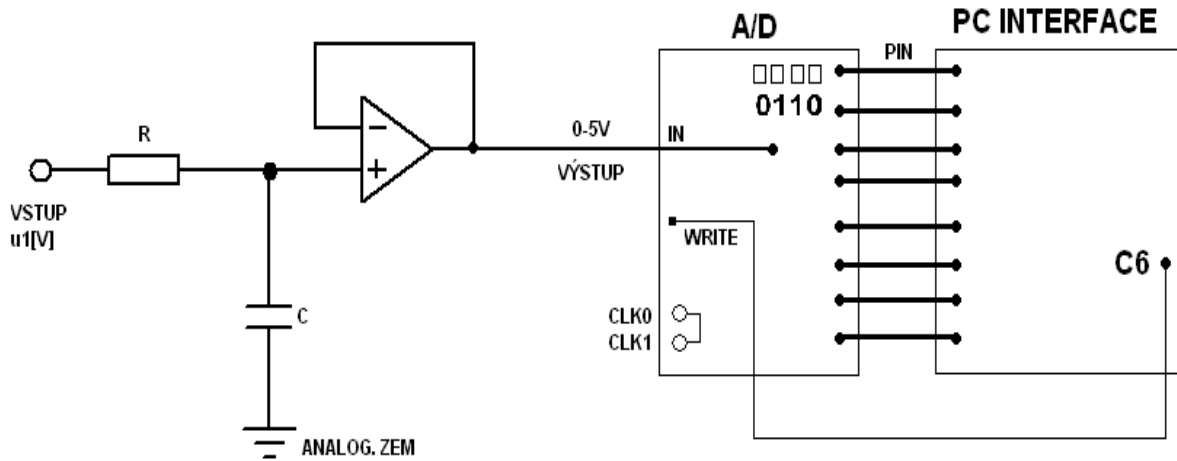
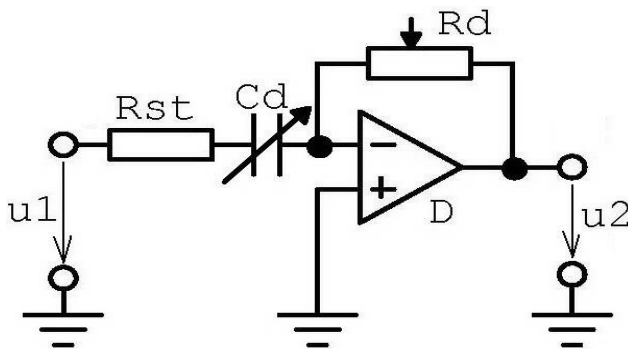

Schéma zapojení D složky regulátoru (R_{st} = stabilizační odpor)

Zadané hodnoty: Skupina 1: $U_1 = 4V$

Skupina 2: $U_1 = 3V$

Skupina 3: $U_1 = 2V$

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SPOJITÁ REGULACE – pracovní listy

Pracovní list č. 4

Zadání:

Proměřte a vyhodnoťte přechodovou charakteristiku PI regulátoru

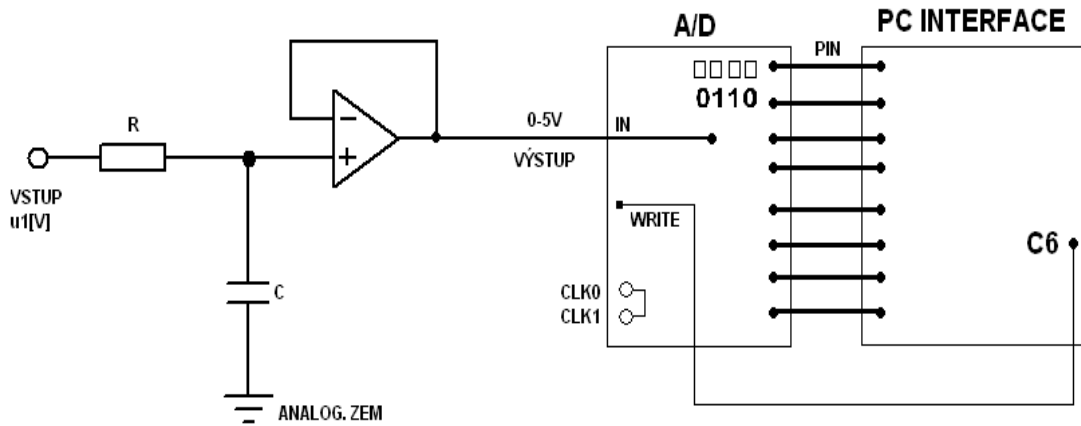
Úkoly:

1. Realizujte zapojení úlohy na stavebnici RC dominoputer
2. Nastavte parametry regulátoru pomocí R_1 , R_i a C_i do, pokud možno optimální polohy
3. Odměřte a vytiskněte přechodovou charakteristiku regulátoru
4. Odměřte skutečné parametry regulátoru: K_r , T_i
5. Vypočítejte ideální parametry regulátoru: $K_r = R_2/R_1$, $T_i = R_i \cdot C_i$
6. Porovnejte odměřené parametry s ideálními a vysvětlete rozdíl
7. Odpovězte na otázku jaký vliv má změna R_1 , R_i a C_i na vlastnosti regulátoru

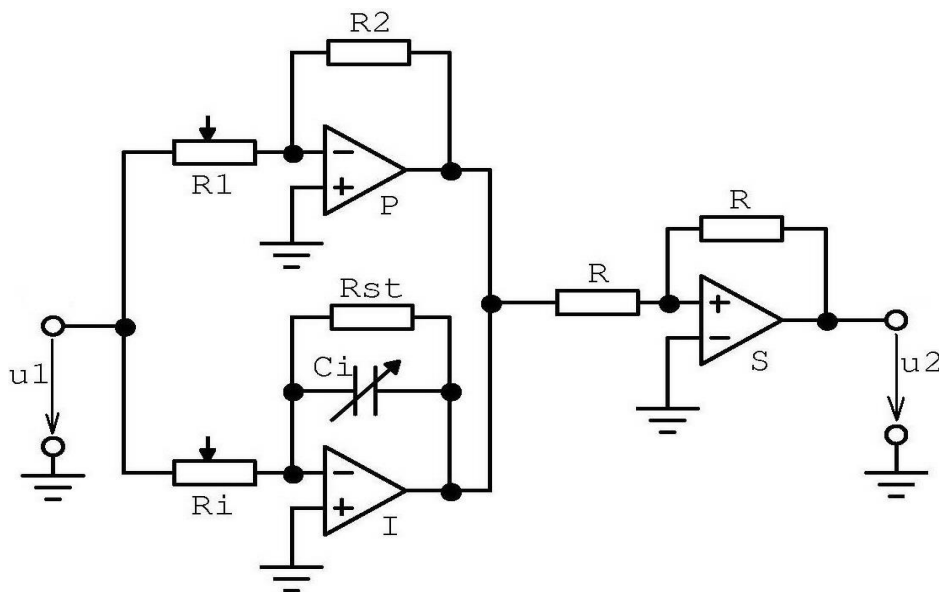

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Schéma zapojení INTERFACE

Schéma zapojení PI regulátoru (Rst = stabilizační odpor)

Zadané hodnoty: Skupina 1: $U_1 = 4V$

Skupina 2: $U_1 = 3V$

Skupina 3: $U_1 = 2V$

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SPOJITÁ REGULACE – pracovní listy

Pracovní list č. 5

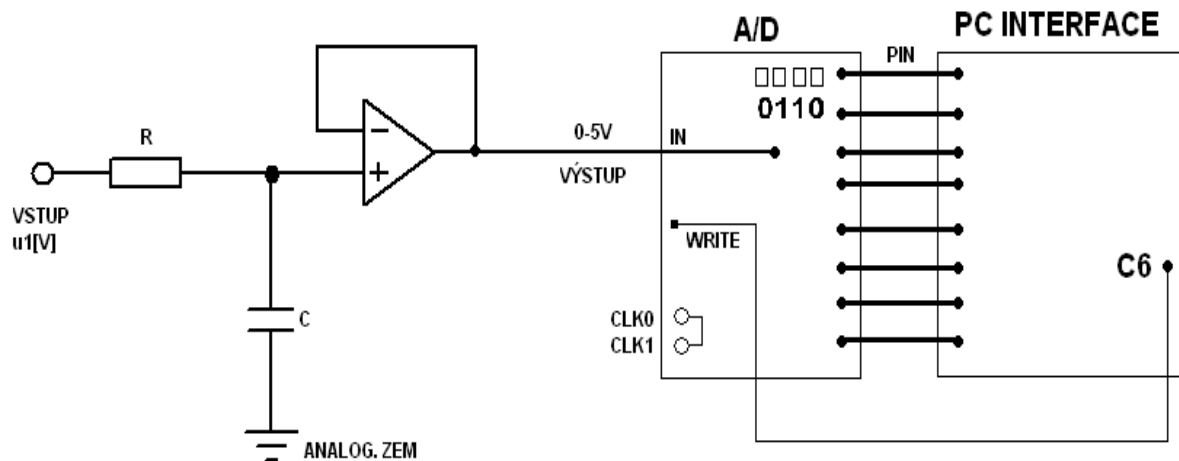
Zadání:

Proměřte a vyhodnoťte přechodovou charakteristiku PD regulátoru

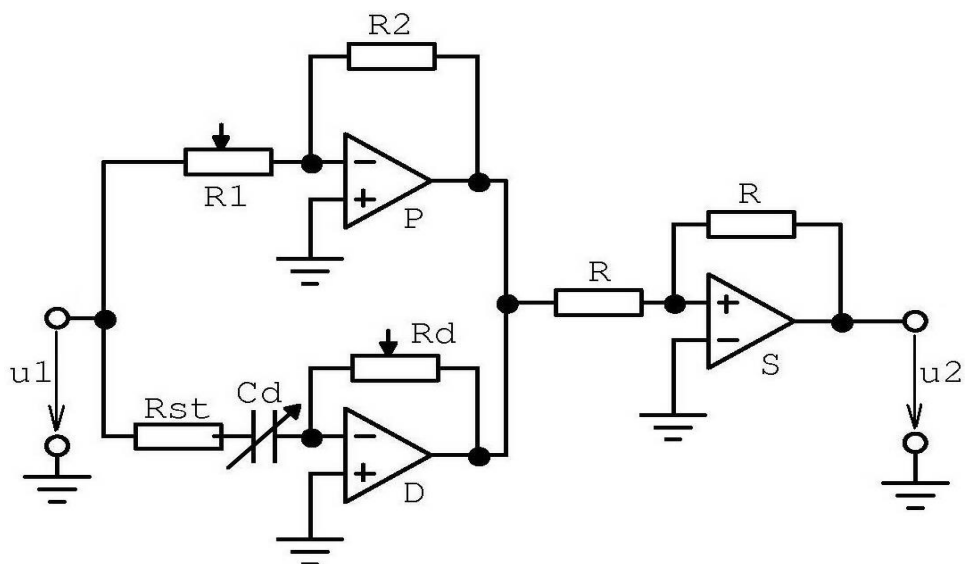
Úkoly:

1. Realizujte zapojení úlohy na stavebnici RC dominoputer
2. Nastavte parametry regulátoru pomocí R_1 , R_d a C_d do, pokud možno optimální polohy
3. Odměřte a vytiskněte přechodovou charakteristiku regulátoru
4. Odměřte skutečné parametry regulátoru: K_r , T_d
5. Vypočítejte ideální parametry regulátoru: $K_r = R_2/R_1$, $T_d = R_d * C_d$
6. Porovnejte odměřené parametry s ideálními a vysvětlete rozdíl
7. Odpovězte na otázku jaký vliv má změna R_1 , R_d a C_d na vlastnosti regulátoru

Schéma zapojení INTERFACE

Schéma zapojení PD regulátoru (R_{st} = stabilizační odpor)

Zadané hodnoty: Skupina 1: $U_1 = 4V$

Skupina 2: $U_1 = 3V$

Skupina 3: $U_1 = 2V$

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SPOJITÁ REGULACE – pracovní listy

Pracovní list č. 6

Zadání:

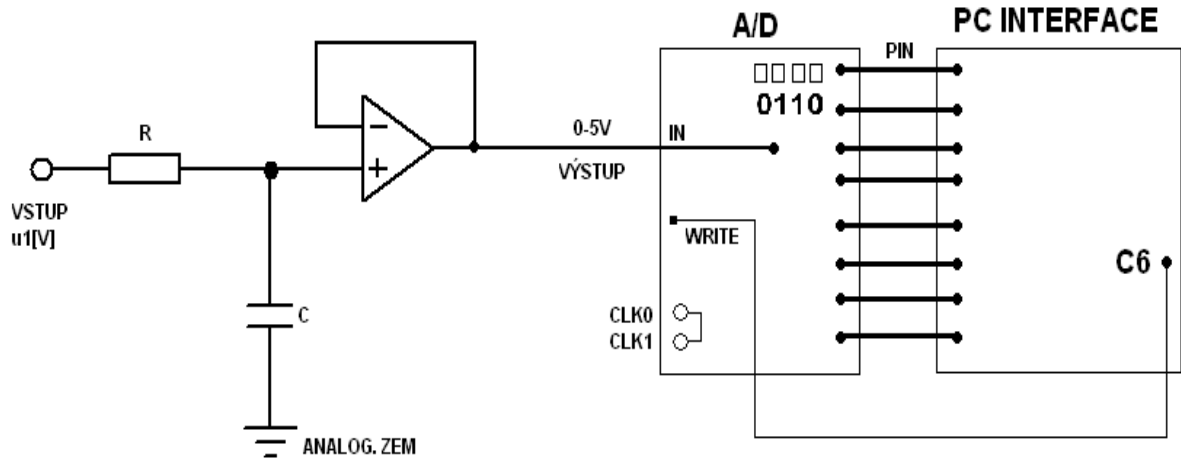
Proměřte a vyhodnoťte přechodovou charakteristiku PID regulátoru

Úkoly:

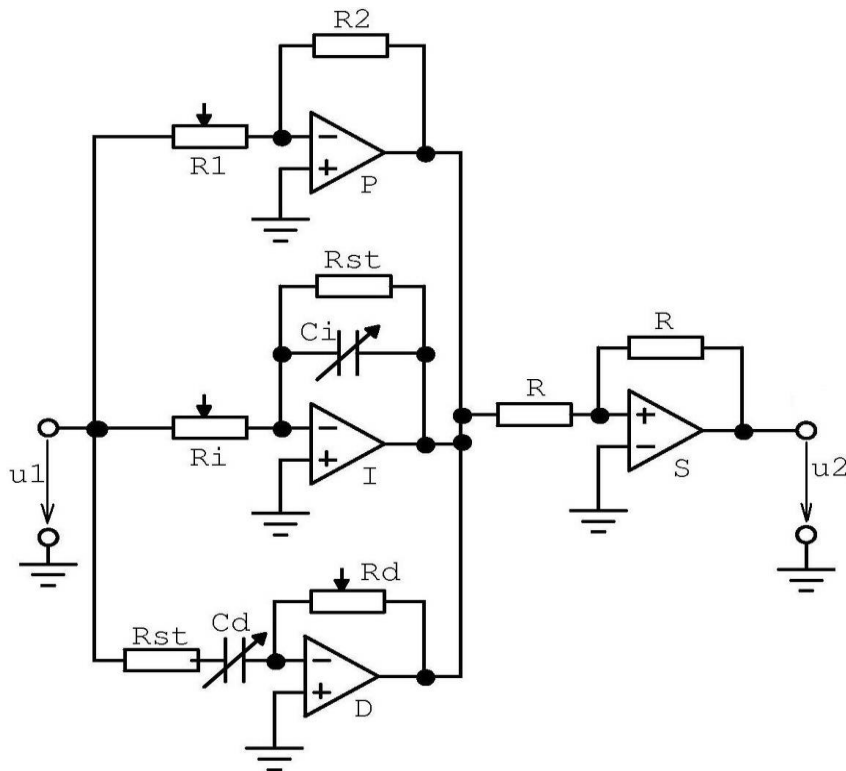
1. Realizujte zapojení úlohy na stavebnici RC dominoputer
2. Nastavte parametry regulátoru pomocí R , R_i , C_i , R_d a C_d do, pokud možno optimální polohy
3. Odměřte a vytiskněte přechodovou charakteristiku regulátoru
4. Odměřte skutečné parametry regulátoru: K_r, T_d a T_i
5. Vypočítejte ideální parametry regulátoru: $K_r = R_2/R_1$, $T_d = R_d \cdot C_d$
 $T_i = R_i \cdot C_i$
6. Porovnejte odměřené parametry s ideálními a vysvětlete rozdíl
7. Odpovězte na otázku jaký vliv má změna R_1 , R_d, C_d , R_i a C_i na vlastnosti regulátoru

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Schéma zapojení INTERFACE

Schéma zapojení PID regulátoru (R_{st} = stabilizační odpory)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zadané hodnoty: Skupina 1: $U_1 = 4V$

Skupina 2: $U_1 = 3V$

Skupina 3: $U_1 = 2V$

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

LITERATURA:

Branislav Lacko, Ladislav Maixner, Pavel Beneš, Ladislav Šmejkal:
Automatizace a automatizační technika I., Computer Press Praha , 2000

Zdeněk Brýdl, Rudolf Voráček, Luděk Kohout, Ladislav Šmejkal :
Automatizace a automatizační technika II., Computer Press Praha , 2005

Chlebný: Automatizace a automatizační technika III., Computer Press
Praha , 2009

Karel Svoboda, Miloš Lauer, František Oplatek, Ladislav Šmejkal:
Automatizace a automatizační technika IV., Computer Press Praha , 2000

A.Maršík, M.Kubičík: Automatizace, SNTL Praha, 1980

Ladislav Šmejkal: PLC a automatizace 1. a 2. díl, BEN Praha, 2008

Řízení a regulace pro strojírenství a mechatroniku: Dietmar Schmid a
kol. , Europa-Sobotáles Praha, 2005

Průmyslová elektronika a informační technologie: Heinz Haberle a kol.,
Europa-Sobotáles Praha, 2003